

SU VERSLU SUSIJUSIŲ DOVANŲ IR PREKIŲ PAVYZDŽIŲ APMOKESTINIMAS PVM
(Parengta pagal teisės aktų nuostatas, galiojančias 2026 m. sausio 1 d.)

Turinys

1. Kokiais atvejais neatlygintinas prekių perdavimas laikomas PVM apmokestinamu prekių suvartojimu PVM mokėtojo privatiems poreikiams tenkinti?.....	1
2. Kriterijai, pagal kuriuos potencialiems pirkėjams neatlygintinai įteiktos prekės (dovanos) priskirtinos prie PVM neapmokestinamų nedidelės vertės dovanų	2
3. Atvejai, kuriais perduotos prekės laikomos nedidelės vertės dovanomis.....	3
3.1. Reklaminių renginių metu pirkėjams (klientams) nemokamai išdalintos maisto prekės	3
3.2. Reklaminių renginių metu pirkėjams (klientams) nemokamai išdalintos kitos prekės, kurių kiekvienos vertė neviršija 10 eurų.....	4
3.3. Tam tikrų prekių ar paslaugų įsigijusiam konkrečiam pirkėjui įteiktos dovanos, kurių kiekvienos vertė neviršija 15 eurų.....	5
3.4. Verslo partneriams įteiktų dovanų apmokestinimas PVM.....	5
3.5. Kada potencialiems pirkėjams išdalinti prekių pavyzdžiai neapmokestinami PVM?	7
3.6. Konkursų, loterijų, varžybų ir kitų renginių laimėtojams išdalintų prizų (dovanų) apmokestinimas PVM.....	7
4. Kokios reklamos ar reprezentacinės išlaidos nelaikomos dovanų dovanojimu (prekių suvartojimu PVM mokėtojo privatiems poreikiams tenkinti)?.....	8
5. Kokios vertės reklamos ir reprezentacijos tikslais sunaudotos prekės laikomos dovanomis?.....	9
6. PVM apmokestinamų dovanų apmokestinamosios vertės nustatymas.....	10
7. Ar apmokestinant verslo dovanas PVM gali būti taikomas lengvatinis PVM tarifas?.....	10
8. PVM apmokestinamų dovanų neatlygintino perdavimo įforminimas.....	10
9. Nemokamas prekių pavyzdžių atidavimas bandymams, tyrimams nelaikomas prekių suvartojimu PVM mokėtojo privatiems poreikiams tenkinti.....	11
10. Neatlygintinas prekių, kurių pirkimo PVM nebuvo įtrauktas į PVM atskaitą, atidavimas visais atvejais nelaikomas PVM apmokestinamu prekių tiekimu už atlygį.....	12
11. Ar neatlygintinas, jau nudėvėto turto, kurio pirkimo PVM buvo įtrauktas į PVM atskaitą, atidavimas laikomas PVM apmokestinamu prekių tiekimu už atlygį?.....	12

Šiame leidinyje paaiškinama, kokiais atvejais apmokestinamojo asmens, PVM mokėtojo, verslo tikslais verslo partneriams įteiktos dovanos, potencialiems pirkėjams atiduotos neatlygintinai prekės bei nemokamai atiduoti prekių pavyzdžiai nelaikomi prekių tiekimu už atlygį, todėl neapmokestinami PVM. Taip pat paaiškinama, kada toks neatlygintinas prekių išdalijimas laikomas suvartojimu PVM mokėtojo privatiems poreikiams tenkinti, t. y. PVM apmokestinamu prekių tiekimu.

1. Kokiais atvejais neatlygintinas prekių perdavimas laikomas PVM apmokestinamu prekių suvartojimu PVM mokėtojo privatiems poreikiams tenkinti?

Jeigu PVM mokėtojas neatlygintinai atidavė kitam asmeniui:

- 1) pirktas ar importuotas prekes, kurių pirkimo (importo) PVM buvo įtrauktas į PVM atskaitą, arba
- 2) savos gamybos prekes, kurioms pagaminti įsigytų prekių ir paslaugų pirkimo (importo) PVM buvo įtrauktas į PVM atskaitą, tai, laikoma, kad tokios prekės buvo suvartotos PVM mokėtojo privatiems poreikiams tenkinti (PVM įstatymo 5 straipsnis). Tokiu atveju laikoma, kad šios prekės buvo tiekiamos už atlygį, todėl už šias neatlygintinai atiduotas prekes turi būti apskaičiuojamas nustatyto dydžio pardavimo PVM.

Gana dažnai pasitaikantys nemokamo prekių perdavimo atvejai yra dovanos verslo partneriams, nemokamai išdalintos prekės potencialiems pirkėjams bei nemokamai atiduoti prekių pavyzdžiai ir pan.

Svarbu įsidėmėti, kad prekių suvartojimu PVM mokėtojo privatiems poreikiams tenkinti nelaikomas jų nemokamas perdavimas ar sunaudojimas, kai jos perduodamos arba sunaudojamos kaip nedidelės vertės dovanos (reklamai, reprezentacijai, labdarai ir (arba) paramai) ir kaip tyrimų pavyzdžiai.

2. Kriterijai, pagal kuriuos potencialiems pirkėjams neatlygintinai įteiktos prekės (dovanos) priskirtinos prie PVM neapmokestinamų nedidelės vertės donanų.

PVM neskaičiuojamas, kai PVM mokėtojas esamiems ir potencialiems pirkėjams reklamos ar reprezentacijos tikslais įteikia nedidelės vertės dovanas (PVM įstatymo 5 straipsnio 4 dalis). Kriterijai, kuriais vadovaujantis, PVM mokėtojo įteiktos dovanos minėtiems asmenims laikomos nedidelės vertės dovanomis nustatyti Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. birželio 12 d. [nutarimu Nr. 861](#) (toliau - Nutarimas) patvirtintose Lietuvos Respublikos pridėtinės vertės mokesčio įstatymo 5 straipsnio 4 dalies taikymo sąlygose ir apribojimuose. Nedidelės vertės dovanomis gali būti laikomos neatlygintinai esamiems ir potencialiems pirkėjams išdalintos prekės, kurios atitinka bent vieną iš šių kriterijų:

1) prekės atitinka įprastinės PVM mokėtojo veiklos pobūdį, t. y. perduotos ar sunaudotos prekės, kurias apmokestinamasis asmuo gamina ar numato gaminti (prekiauja ar numato prekiauti);

1 pavyzdys

1 atvejis. Įmonė A, gaminanti pieno produktus, reprezentacinio renginio metu esamiems ir potencialiems pirkėjams reklamos tikslais davė ragauti savo pagamintos įvairių rūšių varškės gaminių.

2 atvejis. Įmonė B, prekiaujanti užsienio įmonės pagamintu jogurtu, savo organizuotos akcijos metu nusipirkusiems šio jogurto pirkėjams, nemokamai davė po 1 indelį to paties jogurto, kuris nebuvo suvartotas dalinimo vietoje.

Išvada. Abiem atvejais nemokamai išdalintos maisto prekės, atsižvelgiant į šio leidinio 3 punkte nurodytas papildomas sąlygas, gali būti laikomos nedidelės vertės dovanomis, kurių išdalinimas nelaikomas prekių suvartojimu PVM mokėtojo privatiems poreikiams tenkinti ir todėl pardavimo PVM nuo jų neskaičiuojamas.

2) prekės yra specialūs išdalinti skirti prekių pavyzdžiai (tai mažos vertės prekės, išfasuotos mažesniais kiekiais, negu paprastai fasuojamos šios prekės, ir kurių pakuotė yra aiškiai pažymėta nurodyta, kad tai prekių pavyzdžiai, neskirti parduoti);

2 pavyzdys

1 atvejis. Įmonė A, prekiaujanti kosmetikos gaminiais, pirkėjams, nusipirkusiems kvepalų, nemokamai dalino kvepalų pavyzdžius (sumažintus, vienkartinio naudojimo).

2 atvejis. Reklaminio renginio metu įmonė B, prekiaujanti kava, pirkėjams nemokamai dalino sumažintos pakuotės (ne pardavimui skirtos) kavos pavyzdžius.

Išvada. Abiem atvejais nemokamai išdalinti prekių pavyzdžiai laikomi nedidelės vertės dovanomis, kurių išdalinimas nelaikomas prekių suvartojimu PVM mokėtojo privatiems poreikiams tenkinti, ir todėl pardavimo PVM nuo jų neskaičiuojamas.

3) prekės teikia informaciją apie PVM mokėtoją ir / ar jo ekonominę veiklą. Tokiomis prekėmis laikomos bet kokios prekės, specialiai pagamintos su PVM mokėtojo simbolika, taip pat kitos prekės, ant kurių yra ženklai, simboliai ir kita informacija, susijusi su PVM mokėtojo vykdoma veikla, tiekiamomis prekėmis ar teikiamomis paslaugomis.

3 pavyzdys

1 atvejis. Reklaminės akcijos metu mobiliaisiais telefonais prekiaujanti ir telekomunikacijų paslaugas teikianti įmonė A potencialiems pirkėjams dalino puodelius ir kepuraites su įmonės simbolika: įmonės pavadinimu, adresu, telefonų numeriais ir kt. informacija apie įmonę. Šių puodelių ir kepuraičių pirkimo (importo) PVM buvo įtrauktas į PVM atskaitą.

2 atvejis. Įmonė B, prekiaujanti degalais, susitikimo su verslo partneriais metu, kiekvienam asmeniui padalino po žiebtuvėlį. Šių žiebtuvėlių pirkimo (importo) PVM buvo įtrauktas į PVM atskaitą.

Išvada. Abiem atvejais išdalintos prekės (jeigu jų vertė neviršija 10 eurų) laikomos nedidelės vertės dovanomis, kurių išdalinimas nelaikomas prekių suvartojimu PVM mokėtojo privatiems poreikiams tenkinti ir todėl pardavimo PVM nuo jų neskaičiuojamas.

Atkreiptinas dėmesys į tai, kad verslo partneriams įteiktos dovanos neprivalo atitikti šio leidinio 2 punkte nurodytų kriterijų, t. y. šios dovanos nebūtinai turi būti su įmonės simbolika ar atitikti jos veiklos pobūdį.

3. Atvejai, kuriais perduotos prekės laikomos nedidelės vertės dovanomis.

3.1. Reklaminių renginių metu pirkėjams (klientams) nemokamai išdalintos maisto prekės.

Jeigu įmonė, PVM mokėtoja, savo organizuojamuose maisto produktų ir gėrimų reklaminiuose renginiuose (prezentacijose ir panašiai) nemokamai išdalina esamiems ir (arba) potencialiems pirkėjams (klientams) šias prekes, tai nuo šių prekių vertės pardavimo PVM neskaičiuojamas. Tačiau PVM mokėtojas privalo laisvos formos akte nurodyti informaciją apie tokio reklaminio renginio metu patiektas ar sunaudotas prekes, renginio vietą, laiką ir kitas svarbias aplinkybes. Šiuo atveju laikoma, kad visa minėtų renginių metu galutinai sunaudotų maisto prekių, gėrimų vertė yra nedidelės vertės dovanos (kurios nelaikomos prekių suvartojimu PVM mokėtojo privatiems poreikiams tenkinti) ir todėl nuo tų dovanų vertės pardavimo PVM neskaičiuojamas, taip pat netaikomi reprezentacinių išlaidų pirkimo PVM atskaitos apribojimai (PVM įstatymo 62 straipsnio 2 dalies 1 punktas).

Pavyzdys

Prekybos centre, kuriame prekiaujama įmonės A pagamintais mėsos gaminiais, įmonė A surengė savo gaminių prezentaciją, kurios metu pirkėjams buvo leista nemokamai paragauti įvairių šios įmonės pagamintų mėsos gaminių.

Įmonė A surašė laisvos formos aktą, kuriame nurodė, kad, prekybos centre, pvz., 2026-03-10 organizuotos prezentacijos metu pirkėjams buvo pristatomi nauji įmonės A pagaminti mėsos gaminiai. Šios akcijos metu buvo supjaustyta ir pateikta pirkėjams paragauti 5 kg dešrelių už 20 eurų, 10 kg dešros už 50 eurus, 5 kg skilandžio už 60 eurų (įvertinant pagaminimo savikainą), iš viso mėsos gaminių už 130 eurų (suvartotų gaminių vertė įvertinta pagal jų pagaminimo savikainą).

Išvada. Laikytina, kad minėtos akcijos metu suvartoti maisto produktai yra nedidelės vertės dovanos ir todėl nuo jų vertės pardavimo PVM neskaičiuojamas (kadangi renginys buvo reklaminio pobūdžio ir dalyvių skaičius nebuvo apribotas iš anksto, tai netaikomi ir reprezentacinių išlaidų pirkimo PVM atskaitos apribojimai).

3.2. Reklaminių renginių metu pirkėjams (klientams) nemokamai išdalintos kitos prekės, kurių kiekvienos vertė neviršija 10 eurų.

PVM mokėtojo organizuojamuose reklaminiuose renginiuose (prezentacijose ir panašiai) nemokamai esamiems ir / ar potencialiems pirkėjams (klientams) išdalintos prekės, kurių vienos

prekės apmokestinamoji vertė nėra didesnė kaip 10 eurų, laikomos nedidelės vertės dovanomis, t. y. nuo nedidelės vertės dovanų skirtų išdalinti reklamai (prezentacijai ir panašiai) PVM neskaičiuojamas. Šiuo atveju PVM mokėtojas privalo laisvos formos akte nurodyti informaciją apie tokio reklaminio renginio metu patiektas ar sunaudotas prekes, renginio vietą, laiką ir kitas svarbias aplinkybes.

Jeigu pirkėjui (klientui) šiame leidinio punkte nurodytu atveju nemokamai įteiktos prekės vertė yra daugiau kaip 10 eurų, tai nuo tokios nemokamai perduotos prekės apmokestinamosios vertės apskaičiuojamas PVM įstatyme nustatyto dydžio PVM.

Pavyzdys

1 atvejis. Prekybos įmonė, prekiaujanti įvairių užsienio įmonių galanterijos gaminiais, naujos parduotuvės atidarymo proga, organizavo reklaminę akciją, kurios metu reklamavo šių įmonių prekes: skėčius, pinigines, raktines, pirštines ir kt. Šios akcijos metu pirkėjams buvo dalijami skėčiai ir raktinės.

Prekybos įmonė surašė laisvos formos aktą, kuriame nurodė, kad, pvz., 2026-03-01 naujos parduotuvės atidarymo proga organizuotos reklaminės akcijos metu pirkėjams buvo nemokamai išdalinta 20 skėčių, kurio vieno vertė (pagal įsigijimo kainą be PVM) - 9 eurai ir 30 raktinių, kurių vienos vertė (pagal įsigijimo kainą be PVM) - 5 eurai. Iš viso išdalinta prekių už 330 eurų.

Išvada. Kadangi reklaminės akcijos metu vienos nemokamai atiduotos prekės apmokestinamoji vertė nebuvo didesnė kaip 10 eurų, todėl laikoma, kad šios akcijos metu, išdalintos prekės yra nedidelės vertės dovanos ir todėl nuo jų vertės pardavimo PVM neskaičiuojamas (kadangi renginys buvo reklaminio pobūdžio ir dalyvių skaičius nebuvo apribotas iš anksto, tai netaikomi ir reprezentacinių išlaidų pirkimo PVM atskaitos apribojimai).

2 atvejis. Paslaugas teikianti įmonė organizavo reklaminę akciją, kurios metu visiems įmonės biure apsilankiusiems klientams buvo įteikti suvenyrai su įmonės logotipu. Šių suvenyrų vertė - 12 eurų (pagal įsigijimo kainą).

Išvada. Kadangi reklaminės akcijos metu nemokamai atiduotos prekės, kurių kiekvienos vertė buvo didesnė kaip 10 eurų (vertė pagal įsigijimo kainą - 12 eurų), todėl laikoma, kad šios akcijos metu išdalintos prekės nėra nedidelės vertės dovanos ir dėl to nuo kiekvienos dovanos apmokestinamosios vertės apskaičiuojamas 2,52 euro PVM suma (12 x 21 proc.) ir įrašoma į PVM deklaracijos (FR0600 forma) 29 laukelį, o apmokestinamoji vertė (12 eurų) - į 14 laukelį.

3.3. Tam tikrų prekių ar paslaugų įsigijusiam pirkėjui įteiktos dovanos, kurių vertė neviršija 15 eurų.

Pirkėjui (klientui), įsigijusiam kokią nors PVM mokėtojo prekę ar paslaugą, įteikta dovana, kurios apmokestinamoji vertė nėra didesnė kaip 5 proc. to pirkėjo (kliento) įsigytos prekės ar paslaugos, dėl kurios įsigijimo yra neatlygintinai duodama papildoma prekė (dovana), apmokestinamosios vertės ir bet kuriuo atveju nėra didesnė kaip 15 eurų, neapmokestinama PVM. Tais atvejais, kai papildoma prekė įteikiama tęstinių paslaugų (telekomunikacinių, šildymo ar panašių paslaugų pagal ilgalaikes sutartis) pirkėjui, tai taikoma tik 15 eurų riba, nes nėra galimybių apskaičiuoti 5 proc. ribos.

Pavyzdys

1 atvejis. Mokyklinių baldų prekybos mugėje buvo paskelbta reklamos akcija, kad pirkėjui, nusipirkusiam baldų ne mažiau kaip už 500 eurų, nemokamai bus įteikiama tos pačios įmonės pagaminta lentynėlė gėlėms, kurios vertė (pagal pasigaminimo savikainą) - 14 eurų.

Išvada. Kadangi nemokamai atiduotos prekės vertė (14 eurų) nėra didesnė kaip 5 proc. nuo pirkėjo įsigytų prekių apmokestinamosios vertės $[(500 \text{ eurų} - 500 \times 21 / (100 + 21)) \times 5 / 100 \text{ proc.}] = 20,66 \text{ euro}$ ir ne didesnė kaip 15 eurų, todėl laikoma, kad ši nemokamai atiduota prekė yra nedidelės vertės dovana ir dėl to nuo jos vertės pardavimo PVM neskaičiuojamas.

2 atvejis. Kompiuteriais prekiaujanti prekybos įmonė paskelbė akciją, kad kompiuterį nusipirkusiam pirkėjui nemokamai bus pridėtas spausdintuvas. Pirkėjui, nusipirkusiam kompiuterį už 580 eurų, buvo duotas 85 eurų vertės spausdintuvas.

Išvada. Kadangi pirkėjui nemokamai atiduoto 85 eurų vertės spausdintuvo vertė pagal jo įsigijimo kainą be PVM yra didesnė už nustatytus 5 proc. nuo prekės apmokestinamosios vertės (5 proc. nuo 580 eurų, atėmus 100,66 eurų PVM sumą, sudaro 24 eurus) ir už nustatytą 15 eurų sumą, todėl nemokamai atiduotas tokios vertės spausdintuvas, kurio pirkimo PVM buvo atskaitytas, nelaikomas nedidelės vertės dovana ir nuo tokio spausdintuvo apmokestinamosios vertės apskaičiuojama 18 eurų PVM suma ($85 \times 21 \text{ proc.}$) ir įrašoma į PVM deklaracijos (FR0600 forma) 29 laukelį, o apmokestinamoji vertė (85 eurai) - į 14 laukelį.

3.4. Verslo partneriams įteiktų dovanų apmokestinimas PVM.

Kai apmokestinamasis asmuo, PVM mokėtojas, siekdamas užmegzti naujus verslo ryšius arba plėtoti jau esamus (reprezentacijai), neatlygintinai įteikia dovanas kitiems asmenims, o kiekvieno konkretaus asmens neatlygintinai gautų prekių apmokestinamoji vertė nėra didesnė kaip 75 eurai, tai PVM nuo tokių perduotų dovanų neskaičiuojamas. Tokiomis aplinkybėmis perduota dovana, laikoma, mažos vertės dovana.

Atkreiptinas dėmesys į tai, kad verslo partneriams įteiktos dovanos neprivalo atitikti šio leidinio 2 punkte nurodytų kriterijų, t. y. šios dovanos nebūtinai turi būti su įmonės simbolika ar atitikti jos veiklos pobūdį.

Jeigu verslo partneriui įteiktos dovanos vertė yra didesnė kaip 75 eurai, tai nuo tokios dovanos apmokestinamosios vertės turi būti apskaičiuojamas pardavimo PVM, kaip nuo prekės, suvartotos PVM mokėtojo privatiems poreikiams tenkinti vertės. Tokiomis aplinkybėmis perduota dovana, nelaikoma, mažos vertės dovana.

1 pavyzdys

1 atvejis. Įmonė A per susitikimą su verslo partneriais, atvykusiais sudaryti prekių pirkimo sutarčių, siekdama ir toliau plėtoti su jais verslo ryšius, jiems įteikė po skėtį, kurio pirkimo PVM buvo atskaitytas. Vieno skėčio vertė (įvertinant įsigijimo kainą be PVM) - 15 eurų.

Išvada. Šie nemokamai įteikti skėčiai, laikomi nedidelės vertės dovanomis ir įteikimas nelaikomas prekių suvartojimu PVM mokėtojo privatiems poreikiams tenkinti, todėl nuo tokių skėčių vertės pardavimo PVM neskaičiuojamas.

2 atvejis. Įmonė B susitikimo su būsimais verslo partneriais metu kiekvienam partneriui neatlygintinai įteikė po 100 eurų vertės (pagal įsigijimo kainą be PVM) rašiklį, kurių pirkimo PVM buvo įtrauktas į PVM atskaitą.

Išvada. Kadangi kiekvieno neatlygintinai atiduoto rašiklio vertė viršija nustatytą 75 eurų ribą, todėl šie rašikliai nelaikomi nedidelės vertės dovanomis ir nuo kiekvieno jų visos vertės, kaip nuo prekių, suvartotų PVM mokėtojo privatiems poreikiams tenkinti, turi būti apskaičiuojama 21 eurų PVM suma ($100 \times 21 \text{ proc.}$) ir įrašoma į PVM deklaracijos (FR0600 forma) 29 laukelį, o apmokestinamoji vertė (100 eurų) - į 14 laukelį.

Svarbu įsidėmėti, kad kai PVM mokėtojas tam pačiam asmeniui neatlygintinai perduoda prekes (įteikia dovanas), kurių vieno perdavimo metu perduotų dovanų vertė nors ir neviršija nedidelės vertės dovanos vertės, tačiau jeigu įvertinus prekių perdavimo tam pačiam asmeniui dažnumą bei kitas aplinkybes, galima įsitikinti, kad buvo siekiama tik formaliai atitikti nedidelės vertės dovanos vertės apribojimus, skaidant didesnės vertės prekių perdavimą į keletą mažesnės vertės prekių perdavimo tam pačiam asmeniui atvejų, tai tokios įteiktos dovanos neturėtų būti laikomos nedidelės vertės dovanomis. Tokiais atvejais turi būti apskaičiuotas neatlygintinai perduotų prekių, kaip prekių suvartotų PVM mokėtojo privatiems poreikiams tenkinti, pardavimo PVM.

2 pavyzdys

Įmonė A, kurios veikla - kompiuterių surinkimas, 3 mėnesius iš eilės kartą per mėnesį tam pačiam verslo partneriui (konkrečiam fiziniam asmeniui) įteikė po nedidelės vertės dovaną, t. y. po dovaną, kurios vertė ne didesnė kaip 75 eurai. Tačiau tikrinant nustatyta, kad šis verslo partneris pirmą kartą nemokamai gavo kompiuterio klaviatūrą už 74 eurus (pagal pagaminimo savikainą), kitą - monitorių už 70 eurų, trečią - spausdintuvą - už 58 eurus. Tokiu atveju, nors vienos konkrečios įteiktos dovanos vertė neviršija 75 eurų, tačiau atsižvelgiant į tai, kad to paties asmens gautos dovanos yra tarpusavyje susijusios, visos jos laikytinos viena dovana, kurios vertė - 202 eurai ($74 + 70 + 58$), todėl nuo šios dovanos vertės turi būti apskaičiuota 42 eurų PVM suma ($202 \times 21 \text{ proc.}$) ir įrašyta į PVM deklaracijos (FR0600 forma) 29 laukelį, o apmokestinamoji vertė (202 eurai) - į 14 laukelį.

3.5. Kada potencialiems pirkėjams išdalinti prekių pavyzdžiai neapmokestinami PVM?

Kai šio leidinio 2 punkte nurodyti specialūs pirkėjams išdalinti skirti prekių pavyzdžiai (mažos vertės prekės yra išfasuotos į kur kas mažesniais kiekiais, negu paprastai fasuojamos šios prekės, o ant pakuočių nurodyta, kad tai - specialūs ne parduoti skirti pavyzdžiai) yra išdalinti esamiems ir / ar potencialiems pirkėjams (klientams), jie laikomi nedidelės vertės dovanomis ir pardavimo PVM nuo jų vertės neturi būti skaičiuojamas.

Pavyzdys

Įmonė A, prekiaujanti dažais, atėjusiems į parduotuvę pirkti dažų pirkėjams nemokamai dalina dažų pavyzdžius, išfasuotus į žymiai mažesnes nei įprasta pakuotes. Šie nemokamai išdalinti dažų pavyzdžiai laikomi nedidelės vertės dovanomis, ir tai nelaikoma prekių suvartojimu PVM mokėtojo privatiems poreikiams tenkinti, todėl nuo išdalintų dažų pavyzdžių vertės pardavimo PVM neskaičiuojamas. Kadangi įmonės išdalintas pavyzdinių dažų kiekis buvo reklaminio pobūdžio ir dalyvių skaičius nebuvo apribotas iš anksto, tai tokiu atveju neribojama ir reprezentacinių išlaidų pirkimo PVM atskaita.

3.6. Konkursų, loterijų, varžybų ir kitų renginių laimėtojams išdalintų prizų (dovanų) apmokestinimas PVM.

PVM mokėtojo organizuotų konkursų, loterijų, varžybų ir kitų renginių laimėtojams neatlygintinai perduotos (dalyvių laimėtos) prekės PVM neapmokestinamos, kai vieno laimėtojo laimėtų prekių apmokestinamoji vertė nėra didesnė kaip 75 eurai. Šios nuostatos taikomos, kai laimėtojas nustatomas ir dovanos teikiamos „sėkmės principu“ arba nugalėjęs kitus konkurso ar varžybų dalyvius pagal tam tikrus atrankos kriterijus ir (arba) taisykles. Esant aptartoms aplinkybėms dovana laikoma nedidelės vertės.

Kai vienam konkurso, loterijos, varžybų ir kitų renginių laimėtojui neatlygintinai perduotos (jo laimėtos) prekės, kurios pirkimo PVM buvo įtrauktas į PVM atskaitą, vertė yra 75 eurai ar daugiau, tai nuo tokios prekės vertės turi būti apskaičiuotas pardavimo PVM, kaip nuo prekės, suvartotos PVM mokėtojo privatiems poreikiams tenkinti.

Pavyzdys

Šokolado gamykla X organizavo loteriją, kurioje dalyvavo asmenys, atsiuntę po 10 šokolado įpakavimų. Šokolado gamykla X paskelbė, kad loterijos akcijai pasibaigus, burtų keliu bus ištraukta 10 atsiųstų vokų su šokolado įpakavimais, kuriuos atsiuntę asmenys laimės po 1 kilogramą šokolado, o vėliau bus ištrauktas vienas vokas, kurį atsiuntęs asmuo laimės lengvąjį automobilį su benzininiu varikliu. Kiekvieno laimėto šokolado kilogramo, kurio gamybai sunaudotų prekių pirkimo PVM gamykla buvo įtraukusi į PVM atskaitą, vertė yra 30 eurų (įvertinant įsigijimo kainą be PVM). Vadinasi, kiekvienas iš 10 laimėtojų gavo po prizą, kurio vertė 30 eurų.

Išvada. Kadangi vieno laimėtojo laimėtų prekių vertė ne didesnė už Nutarimu nustatytą nedidelės vertės dovanos sumą (75 eurus), tai šie nemokamai atiduoti prizai laikomi nedidelės vertės dovanomis, ir nuo šių prekių apmokestinamosios vertės (kaip nuo prekių, suvartotų PVM mokėtojo privatiems poreikiams tenkinti) neturi būti apskaičiuota 21 proc. PVM.

Pastaba. Nuo įteikto prizo - lengvojo automobilio su benzininiu varikliu, kurio pirkimo (importo) PVM nebuvo atskaitytas (PVM įstatymo 62 straipsnio 2 dalies 3 punktas), pardavimo PVM neskaičiuojamas.

4. Kokios reklamos ar reprezentacinės išlaidos nelaikomos dovanų dovanojimu (prekių suvartojimu PVM mokėtojo privatiems poreikiams tenkinti)?

PVM mokėtojo reklamos veikla yra susijusi su to asmens ūkine komercine, finansine ir / ar profesine veikla, skatinančia įsigyti prekių ir paslaugų. Kai PVM mokėtojas įsigytas prekes ar paslaugas panaudoja reklamai, tai laikoma, kad tai susiję su įmonės vykdoma ekonomine veikla. Todėl, PVM mokėtojas vykdydamas PVM apmokestinamą veiklą, įsigytų ir panaudotų reklamai prekių bei paslaugų pirkimo (importo) PVM turi teisę be apribojimų įtraukti į PVM atskaitą (išskyrus apribojimus dėl PVM mokėtojo veiklos „mišrumo“).

Pavyzdžiui, reklamos tikslais įmonė, PVM mokėtoja, gauna iš užsienio įmonių (arba pati užsisako pagaminti) reklaminius lapelius, bukletus, plakatus ar kitą reklaminę informacinę medžiagą, kurioje yra reklamuojamos įmonės parduodamos prekės, ir jų pirkimo (importo) PVM įmonė įtraukia į PVM atskaitą. Kai tokia reklaminė medžiaga nemokamai išdalinama pirkėjams ar kitaip panaudojama reklamos tikslais, laikoma, kad buvo panaudota įmonės PVM apmokestinamai veiklai vykdyti, neatsižvelgiant į jos vertę. Kadangi tokios reklaminės medžiagos išdalinimo tikslai bei panaudojimas neprilyginami dovanų įteikimui (pirkėjo požiūriu jam įteikta reklaminė informacinė medžiaga pati savaime nėra nemokamai gauta prekė (dovana), o tik informacija apie prekes), tai išdalinta reklaminė medžiaga nelaikoma pirkėjams įteiktomis dovanomis ir tokiu atveju kaip už prekes suvartotas PVM mokėtojo privatiems poreikiams tenkinti neskaičiuojamas, o taip pat netaikomi reprezentacinių išlaidų pirkimo PVM atskaitos apribojimai.

Pavyzdys

Įmonė, kurios veikla - parfumerijos gaminių prekyba, užsakė pagaminti (atsiųsti) reklaminius parduodamų prekių katalogus, kurių pirkimo PVM įtraukė į PVM atskaitą. Šiuos katalogus, kuriuose reklamuojamos parduodamos prekės, parduotuvėje nemokamai gali pasiimti pirkėjai, atėję į parduotuvę. Katalogai yra reklaminiai leidiniai ir nors pirkėjai jais gali pasinaudoti nemokamai, tačiau nelaikoma, kad pirkėjams buvo įteiktos dovanos, todėl nuo išdalintų katalogų vertės pardavimo PVM, kaip nuo prekių, suvartotų mokėtojo privatiems poreikiams tenkinti, neskaičiuojamas.

PVM mokėtojas, vykdamas PVM apmokestinamą veiklą, turi teisę į PVM atskaitą įtraukti ir reprezentacijai skirtų prekių (paslaugų) pirkimo ar importo PVM, tačiau ne daugiau kaip 50 proc. tokių prekių (paslaugų) pirkimo (importo) PVM sumos ir jei tokios išlaidos pagal Pelną mokesčio įstatymo nuostatas yra priskiriamos prie reprezentacinių sąnaudų.

Pažymėtina tai, kad iš PVM mokėtojo pelno turėtų būti dengiami likę 50 proc. reprezentacinių išlaidų pirkimo PVM (nes neatskaitomo pirkimo (importo) PVM priskyrimas leidžiamams atskaitymams pagal Pelno mokesčio įstatymą yra susijęs su pačių išlaidų, nuo kurių buvo apskaičiuotas pirkimo PVM priskyrimu leidžiamams atskaitymams).

Reprezentacinėms vaišinimo išlaidoms, įskaitant ir tuos atvejus, kai PVM mokėtojas tam tikslui įsigyja saldinių, kavos, arbatos ar pan. prekių (t. y. ne maitinimo paslaugas), taikomos tos pačios nuostatos, susijusios su PVM atskaita - t. y. gali būti atskaitomi 50 proc. jų pirkimo (importo) PVM. Pažymėtina, kad šiuo atveju vaišinimas reprezentacijos tikslais nėra dovanų dovanojimas, o reprezentacijos išlaidos laikomos susijusiomis su PVM apmokestinamos veiklos vykdymu.

Pavyzdys

Įmonė, atvykusiems sudaryti sutarčių verslo partnerių atstovams, surengė vaišes restorane (arba įmonės valgykloje) už 1 210 eurų (1 000 eurų + 210 eurų PVM). Šios vaišių išlaidos gali būti priskirtos prie reprezentacinių išlaidų, todėl vadovaujantis PVM įstatymo 62 straipsnio 2 dalies 1 punkto nuostatomis, nuo šių vaišių vertės apskaičiuota 50 proc. pirkimo PVM, t. y. 105 eurų (210 x 50 proc.), gali būti įtraukta į PVM atskaitą. Šiuo atveju vaišinimas reprezentacijos tikslais, kai negalima nustatyti konkretaus asmens gautos naudos dydžio, nelaikomas dovanų dovanojimu.

5. Kokios vertės reklamos ir reprezentacijos tikslais sunaudotos prekės laikomos dovanomis?

Kai reklamos tikslais dalijamos prekės (ne reklaminė informacinė medžiaga), kurias gavęs asmuo jas gali panaudoti pagal tų prekių tiesioginę paskirtį, viršija Nutarimu nustatytą nedidelės vertės dovanos 75 eurų, tokios prekės nelaikomos nedidelės vertės dovanomis. Nuo tokių reklamos tikslais išdalintų prekių vertės (pagal įsigijimo kainą ar pasigaminimo savikainą) turi būti apskaičiuojamas pardavimo PVM, kaip prekių, suvartotų PVM mokėtojo privatiems poreikiams tenkinti.

Svarbu įsidėmėti, kad apskaičiavus reprezentacinių dovanų pardavimo PVM, į PVM atskaitą gali būti įtraukiama 100 proc. šių prekių pirkimo (importo) PVM.

Pavyzdys

Įmonė įsigijo 5 rašymo priemonių komplektus, kurių kiekvienas kainavo 121 eurą (100 eurų + 21 euras PVM), iš viso už 605 eurus ir nusprendė šių rašymo priemonių 50 proc. pirkimo PVM sumą, t. y. 52,50 euro (21 x 5 x 50 proc.), įtraukti į PVM atskaitą. Padovanojus konkrečiam verslo partneriui tokį rašymo priemonių komplektą, kurio vertė (įsigijimo kaina be PVM yra 100 eurų) viršija Nutarimu nustatytą 75 eurų sumą, nuo jo apmokestinamosios vertės turi būti apskaičiuojama 21 eurų PVM suma (100 x 21 proc.) ir ji turi būti įrašoma į PVM deklaracijos (FR0600 forma) 29 laukelį, o apmokestinamoji vertė (100 eurų) - į 14 laukelį. PVM mokėtojas turi teisę patikslinti PVM atskaitą, t. y. papildomai įtraukti į PVM atskaitą likusią 50 proc. rašymo priemonių pirkimo PVM sumą.

6. PVM apmokestinamų dovanų apmokestinamosios vertės nustatymas.

PVM mokėtojo privatiems poreikiams tenkinti suvartotų prekių apmokestinamoji vertė yra: įsigytų prekių - jų pirkimo kaina (išskyrus patį PVM), savos gamybos prekių - pasigaminimo savikaina (išskyrus patį PVM). Todėl, kai PVM mokėtojas potencialiam pirkėjui ar verslo partneriui įteikė dovanas, kurių pirkimo PVM buvo įtraukęs į PVM atskaitą ir nuo kurių apmokestinamosios vertės privalo apskaičiuoti pardavimo PVM, tai tokių prekių apmokestinamoji vertė yra lygi šių prekių pirkimo kainai (be PVM). Kai PVM mokėtojas minėtiems asmenims padovanoja savo gamybos prekes, kurioms pasigaminti įsigytų prekių ir paslaugų pirkimo PVM įtraukė į PVM atskaitą ir kurias padovanojęs privalo apskaičiuoti pardavimo PVM, tai tokių prekių apmokestinamoji vertė, nuo kurios turi būti apskaičiuotas pardavimo PVM, yra šių prekių pasigaminimo savikaina (išskyrus patį PVM) (žr. PVM įstatymo 15 straipsnio 2 dalį).

7. Ar apmokestinant verslo dovanas PVM gali būti taikomas lengvatinis PVM tarifas?

Tuo atveju, kai PVM mokėtojas savo privatiems poreikiams tenkinti, taip pat ir dovanoms teikti, panaudojo prekes, kurioms PVM įstatymo 19 straipsnyje nustatytas lengvatinis PVM tarifas, tai ir apskaičiuojant tokių prekių pardavimo PVM taip pat taikomas lengvatinis PVM tarifas. Pavyzdžiui, jeigu PVM mokėtojas įsigijo knygų, apmokestinamų taikant lengvatinį PVM tarifą, tai, padovanojus šias knygas, turi būti apskaičiuotas jų pardavimo PVM (kaip knygų, suvartotų PVM mokėtojo privatiems poreikiams tenkinti), taikant 5 proc. PVM tarifą.

8. PVM apmokestinamų dovanų neatlygintino perdavimo įforminimas.

Prekių suvartojimo PVM mokėtojo privatiems poreikiams tenkinti atvejams įforminti naudojama PVM sąskaita faktūra, kurios įforminimo ypatybės nustatytos PVM įstatymo 80 straipsnyje ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. gegužės 29 d. [nutarimu Nr. 780](#) „Dėl mokesčiams apskaičiuoti naudojamų apskaitos dokumentų išrašymo ir pripažinimo taisyklių patvirtinimo“ patvirtintomis taisyklėmis.

Pagal minėtą nutarimą patvirtintas Mokesčiams apskaičiuoti naudojamų apskaitos dokumentų išrašymo ir pripažinimo taisyklių IV dalies nuostatas, toks prekių tiekimas turi būti įforminamas PVM sąskaita faktūra, kurioje privalo būti nurodyta:

- PVM sąskaitos faktūros išrašymo data;
- PVM sąskaitos faktūros serija ir numeris, leidžiantys identifikuoti PVM sąskaitą faktūrą;
- prekių tiekėjo ar paslaugų teikėjo PVM mokėtojo kodas;
- prekių pavadinimai;
- prekių tiekimo data, jei ji nesutampa su PVM sąskaitos išrašymo data;
- tiekiamos prekės vieneto kaina (be PVM);
- prekių apmokestinamoji vertė;
- PVM tarifas (tarifai) ir PVM suma eurais.

Išrašytoje PVM sąskaitoje faktūroje privalo būti nurodytas įrašas „Prekių suvartojimas privatiems poreikiams tenkinti“. PVM mokėtojas turi teisę visus per PVM mokestinį laikotarpį įvykusius prekių tiekimo atvejus įforminti viena PVM sąskaita faktūra (joje pagal kiekvieną įvykusį minėtą prekių tiekimo atvejį minėtieji rekvizitai turi būti nurodyti atskirai). Tokia PVM sąskaita faktūra turi būti surašoma ne vėliau kaip iki to PVM mokestinio laikotarpio, kurį įvyko prekių suvartojimas PVM mokėtojo privatiems poreikiams tenkinti, PVM deklaracijos pateikimo termino pabaigos. Išrašyta PVM sąskaita faktūra turi būti registruojama Išrašomų PVM sąskaitų faktūrų registre (i.SAF). PVM klasifikatoriaus kodų sąrašą galite rasti [čia](#).

9. Nemokamas prekių pavyzdžių atidavimas bandymams, tyrimams nelaikomas prekių suvartojimu PVM mokėtojo privatiems poreikiams tenkinti.

Kai PVM mokėtojas gamina (arba prekiauja) tokias prekes, kurios prieš pardudant vartotojui turi būti iširtos arba išbandytos tam tikrais bandymais, šiam tikslui reikalingas prekių kiekis gali būti nemokamai atiduodamas galutinai suvartoti (tyrimui, analizei, bandymams atlikti) pačios įmonės laboratorijai, kitai įstaigai ar įmonei, užsiimančiai specialiais tyrimais, analize ar bandymais, taip pat potencialiems prekių pirkėjams, kad jie atliktų tokius tyrimus, analizę ar bandymus. Toks neatlygintinas prekių perdavimas ir suvartojimas, nelaikomas prekių suvartojimu PVM mokėtojo privatiems poreikiams tenkinti, neatsižvelgiant į tai, kad šių prekių (kai perduodamos savos gamybos prekės – joms pasigaminti įsigytų prekių ir paslaugų) pirkimo (importo) PVM buvo įtrauktas į PVM atskaitą.

Pavyzdys

1 atvejis. Įmonė A, prekiaujanti daržovių, gėlių, žolių ir kitomis sėklomis, pagal galiojančius standartus privalo prieš parduodama sėklas patikrinti jų kokybę, pateikti jas karantininiam patikrinimui. Tuo tikslu nustatyto dydžio sėklų, skirtų parduoti, bandiniai, kurių pirkimo (importo) PVM buvo atskaitytas, neatlygintinai perduodami valstybinės sėklų ir grūdų tarnybos laboratorijai. Nors laboratoriniams tyrimams atlikti perduotų sėklų pirkimo PVM buvo atskaitytas, tačiau toks neatlygintinas sėklų perdavimas nelaikomas prekių suvartojimu PVM mokėtojo privatiems poreikiams tenkinti ir todėl nuo jų pardavimo PVM neskaičiuojamas.

2 atvejis. Tekstilės įmonė pagal galiojančių standartų reikalavimus turi nustatyti parduodamų savo pagamintų audinių tankumą, stiprumą, dažymo kokybę. Šiuo tikslu nustatyti audinių pavyzdžių kiekiai atiduodami įmonės laboratorijai bandymams. Tokiu atveju, nors laboratoriniams bandymams atlikti panaudotiems audiniams pagaminti įsigytų prekių ir paslaugų pirkimo (importo) PVM buvo įtrauktas į PVM atskaitą, tačiau toks audinių sunaudojimas nelaikomas prekių suvartojimu PVM mokėtojo privatiems poreikiams tenkinti ir todėl nuo perduotų audinių pardavimo PVM neskaičiuojamas.

10. Neatlygintinas prekių, kurių pirkimo PVM nebuvo įtrauktas į PVM atskaitą, atidavimas visais atvejais nelaikomas PVM apmokestinamu prekių tiekimu už atlygį.

Jeigu PVM mokėtojas kitam asmeniui neatlygintinai atidavė tokias prekes, kurių pirkimo (importo) PVM suma (ar jos dalis) nebuvo įtraukta į PVM atskaitą, tai toks prekių perdavimas nelaikomas prekių tiekimu už atlygį ir nuo tokių neatlygintinai atiduotų prekių vertės pardavimo PVM neturi būti skaičiuojamas. Pavyzdžiui, kai PVM mokėtojas jau įsigydamas prekes žino, kad jos bus skirtos dovanoti ir tokių prekių pirkimo (importo) PVM jis neįtraukia į PVM atskaitą, tai įteikęs šias prekes kitam asmeniui kaip dovanas, nuo jų apmokestinamosios vertės pardavimo PVM neturi apskaičiuoti (neatsižvelgiant įteiktos dovanos vertės dydį).

11. Ar neatlygintinas, jau nudėvėto turto, kurio pirkimo PVM buvo įtrauktas į PVM atskaitą, atidavimas laikomas PVM apmokestinamu prekių tiekimu už atlygį?

Kai PVM mokėtojas savo ekonominėje veikloje naudotą turtą (pvz., kompiuterius, baldus ir kt.), kurio pirkimo PVM buvo įtrauktas į PVM atskaitą, perduoda be atlygio, pvz., savo darbuotojams, tai toks sandoris bus laikomas prekių suvartojimu privatiems poreikiams tenkinti, kuris PVM požiūriu laikomas prekių tiekimu ir yra PVM objektas. Tokį sandorį (prekių suvartojimą privatiems poreikiams tenkinti) PVM mokėtojas turi įforminti išrašyta PVM sąskaita faktūra, o apmokestinamoji vertė, nuo kurios reikia apskaičiuoti PVM, bus lygi turto įsigijimo vertės daliai, apskaičiuotai atsižvelgiant į tai, kiek jo sunaudota ekonominėje veikloje apmokestinimo momentu. Apmokestinamoji vertė bus lygi nuliui, jei perduodamas naudotas turtas jų perdavimo momentu bus visiškai nudėvėtas (jei jo reali vertė bus lygi nuliui).
